

[Fuglsang.]

dem, der omsattes i fri handel i femåret 1949-53, de 27 pct. af ikke-landmænd. I det følgende femår, 1953-58, var dette antal steget til 34 pct., en stigning på 26 pct. I året 1958 var denne udvikling yderligere taget til, sådan at procenten formentlig ligger på omkring 43-44, og uden at turde garantere for tallene har jeg for 1959 set opgivet, at af hver 5 af disse største ejendomme, der omsattes i fri handel, blev de 4 opkøbt af ikke-landbrugere.

Tager man den følgende landbrugsstørrelse, ejendomme fra 8 til 12 tdr. hartkorn, viser der sig også her en stærk stigning, hvorimod noget sådant ikke er tilfældet for almindelige gårde. Først når man kommer længere ned, til husmandsbrugene, indtræder der igen et stærkt stigende køb fra ikke-landmænds side.

Det er afgjort en ganske urimelig og en farlig tendens, at store landbrugsarealer — det drejer sig i vidt omfang om de gode jorder — beslæglægges af pengestærke kredse fra andre erhverv i spekulationsøjemed. Og ganske givet foregår der jo også, uden at jeg kender de konkrete tal, opkøb fra udenlandske kredse. Jeg gjorde i sin tid under debatten om markedsplanerne opmærksom på de erfaringer, der er gjort i andre lande, og fremhævede, at denne udvikling meget let kunne komme til at tage til.

Derfor ville jeg i og for sig finde det naturligt, om statistisk departement foretog undersøgelser af dette forhold, ligesom jeg vil finde det rimeligt, uden at komme nøjere ind på det her, at man fandt frem til lovmæssige foranstaltninger for at sikre, at dansk jord blev forbeholdt borgere med dansk indfødsret. Men det, at jord glider over på ikke-landmænds hænder, mens f. eks. udstykningen går i stå og man fra reaktionære partiers side henviser oprettelsen af statshusmandsbrug til landvindingsområder o. s. v., er kun den ene side af den udvikling, vi er inde i. Sagen har andre sider.

Disse byboere, hvis faktiske indkomster står i skærende modsætning til deres snak om manglende investeringsevne på grund af arbejdsløsheder og skatter, har vist sig i stand til at betale mere, end landmænd

i almindelighed selv er i stand til at betale. De faktisk betalte priser pr. tønde hartkorn opgives for de største ejendomme i femåret 1954-58 til rundt 36.000 kr., hvor det drejer sig om salg til landmænd, men til ca. 41.825 kr., hvor det drejer sig om salg til ikke-landmænd. Jeg er klar over, at en sådan sammenligning selvfølgelig må tages med et vist forbehold, men tendensen kan vist ingen være i tvivl om, nemlig at ikke-landmænds meget ofte spekulationsprægede opkøb driver ejendomspriserne op i en højde, som ikke mindst de unge, der dog har dygtiggjort sig ved landbrugserhvervet med køb af egen ejendom for øje, ikke er i stand til at betale, og videre, at jordens prisniveau i det hele kunstigt drives op på en usund måde, der gør det svært for de unge, der skal starte blot med deres egne sammen sparede midler, at få en bedrift. Endelig er der en ting til, som vel nok spiller en rolle nu, da spørgsmålet om vurdering og ejendomsskatter er til diskussion, og det er, at disse kunstigt opskruede priser naturligvis ikke kan undgå at påvirke vurderingerne i opadgående retning.

Det er alle disse grunde, jeg mener der er for, at der bør gribes ind uden hensyn til røster fra enkelte landmænd, som uden at tænke på helheden selvfølgelig gerne vil sælge og opnå den højest mulige pris til fordel for sig selv.

Den højtærede minister udtrykte i marts måned som sin mening, at den løsning, der også efter hans mening dengang burde findes, ikke burde gå ud over erhvervsfriheden. Rent bortset fra, at de rige byboers betalingsevne om ikke formelt så dog reelt begrænser erhvervsfriheden for mange af landbrugets egne unge og derved tvinger dem til at forlade erhvervet, er jeg enig med ministeren i, at bestemmelserne ikke bør gøres så stramme, at de hindrer en borger i faktisk og reelt at skifte erhverv, altså opgive en eller anden stilling eller virksomhed i byen eller uden for landbruget og gå over til at hellige sig landbruget som erhverv. Men det, som sker, og det, som vi mener bør hindres, er, at personer i et eller andet øjemed opkøber landbrugsejendomme, som de driver eller rettere i praksis lader drive ved siden af deres andet og egentlige erhverv. Ikke mindst finder jeg dette